

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA. Historia KLASA 4, na podstawie wyd. WSiP

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
DZIAŁ I. ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIĄ					
<p>*Historia... Co to takiego? *Poznaj to, co nieznane³. Archeologia *Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli *Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko... *Palcem po mapie</p>	<p>Uczeń wie, co to jest historia, źródło historyczne, legenda, zabytek, mapa i plan, czym zajmuje się historyk i archeolog. Zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii. Wie, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy.</p>	<p>Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka; wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog. Wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane. Umieszcza wydarzenia na osi czasu. Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę. Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery. Wie, jakie są rodzaje map i planów historycznych. Wskazuje na mapie konkretne miejsca i określa ich przynależność państwową.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii, wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla poznawania przeszłości. Wskazuje różne formy poznawania historii. Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady. Wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia. Odróżnia rodzaje map historycznych. Wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną.</p>	<p>Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość; rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości. Odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne. Rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.</p>	<p>Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenia historyczne oraz jego przyczyny i skutki; omawia elementy stanowiska archeologicznego. Wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie. Odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.</p>

DZIAŁ II. MOJA HISTORIA, MOJA OJCZYZNA

<p>*Ja i moja historia *Wielka i mała ojczyzna *Poznaj to, co nieznane. *Polska niejedno ma imię *Nasze polskie symbole *Legendarne początki</p>	<p>Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków, ojczyzna, patriotyzm, region, legenda. Zna pojęcia gwary, stroju regionalnego Wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe. Opowiada jedną z zadanych legend z pomocą nauczyciela. Wykonuje podstawową tablicę przodków.</p>	<p>Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie. Wie, co to jest mała ojczyzna. Wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka. Wymienia najważniejsze polskie święta państwowe. Zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk.</p>	<p>Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa. Rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii. Wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski. Rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Opowiada legendy o początkach państwa polskiego. Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk, prawidłowo umieszcza pokolenia.</p>	<p>Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny. Znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny. Rozumie znaczenie lokalnych zwyczajów jako elementu polskiej kultury. Opowiada płynnie legendy o początkach państwa polskiego. Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk, prawidłowo umieszcza pokolenia, dochodzi co najmniej do pradziadków w jednej linii, podaje część dat urodzin i śmierci przodków.</p>	<p>Wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”. Opowiada o zwyczajach swojego regionu. Opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków. Opowiada płynnie legendy o początkach państwa, zna legendę o Kraku i Wandzie. Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk, prawidłowo umieszcza pokolenia, dochodzi co najmniej do pradziadków w jednej linii, podaje część dat urodzin i śmierci przodków.</p>
---	---	---	--	--	---

DZIAŁ III. W POLSCE PIASTÓW I JAGIELLONÓW

<p>W czasach Mieszka i Dobrawy Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski Poznaj to, co nieznane- Koronacja Wśród średniowiecznych zakonników Polska Kazimierza Wielkiego</p>	<p>Uczeń wie, co to są: plemię, gród, klasztor; kim byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry, Kazimierz Wielki, Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło, Zawisza Czarny. Rozpoznaje insygnia koronacyjne. Wymienia zajęcia średniowiecznych zakonników. Wie, kim byli Krzyżacy.</p>	<p>Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I, zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego, założenia Uniwersytetu w Krakowie, unii w Krewie. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. Omawia funkcje</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy. Wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie. Wymienia najważniejsze etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu.</p>	<p>Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości. Rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego. Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.</p>	<p>Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I. Wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego. Opowiada ze szczegółami o średniowiecznych uroczystościach koronacyjnych. Rozpoznaje po strojach benedyktyna i cystersa.</p>
---	---	---	---	--	---

<p>Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw Wielka wojna z Krzyżakami Rycerze i turnieje Astronom, który poruszył Ziemię</p>	<p>Zna datę bitwy pod Grunwaldem. Zna pojęcia: rycerz, paż, giermek. Wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.</p>	<p>poszczególnych insygniów władzy monarszej. Omawia zajęcia średniowiecznych zakonników. Wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna i opowiada przebieg bitwy pod Grunwaldem, odczytuje jej przebieg z planu. Rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”. Zna pojęcia: turniej rycerski, pasowanie na rycerza. Podaje przykładowe zasady kodeksu rycerskiego. Opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opowiada o życiu krakowskich żaków.</p>	<p>Wymienia dwa średniowieczne zakony. Zna pojęcia opata i relikwii. Wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego. Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej. Opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami. Wyjaśnia pojęcia: herb, turniej, pasowanie na rycerza. Wie, jakie były funkcje poszczególnych elementów średniowiecznego zamku. Wie jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik, wskazuje na mapie miejsca z nim związane. Objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna.</p>	<p>Wymienia i krótko omawia wszystkie etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu. Rozumie znaczenie klasztorów w średniowieczu. Rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski. Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego. Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie. Rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem. Rozumie znaczenie kodeksu rycerskiego. Wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.</p>	<p>Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego. Samodzielnie ocenia unię w Krewie. Wyjaśnia na przykładzie Zawiszy Czarnego, czy średniowieczny rycerz może być wzorem dla współczesnego człowieka. Zna najświetniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.</p>
---	---	---	---	---	---

DZ. IV W CZASACH ZWYCIĘSTW I W LATACH NIEWOLI

<p>Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu W czasach skrzydlatych jeźdźców Epoka stanisławowska</p>	<p>Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski. Kim byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski.</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia. wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz.</p>	<p>Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”. Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów. Wymienia trzech królów wybranych na polski tron</p>	<p>Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach. Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski. Rozumie treść</p>	<p>Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa). Samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod</p>
--	--	---	---	--	--

<p>Insurekcja kościuszkowska Powstańcy styczniowi i podziemne państwo O polską mowę W laboratorium wielkiej uczonej</p>	<p>Zna daty: bitwy pod Wiedniem; powołania Komisji Edukacji Narodowej. Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski. Wie, co to były branka i Cytadela warszawska. Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego. Uczeń wie, co to były rusyfikacja i germanizacja. Zna pierwszą zwrotkę Roty. Wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.</p>	<p>Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją. Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego. Zna słowa drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. Wymienia osiągnięcia króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury. Wie, kim byli Marcello Bacciarelli i Canaletto. Rozpoznaje na ilustracji pałac Na Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej. Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy. Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe. Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Wie, kto to był Romuald Traugutt. Uczeń wie, co to jest tajne nauczanie. Omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach. Opowiada o oporze Polaków wobec rusyfikacji oraz germanizacji (Michał Drzymała, dzieci z Wrześni). Zna część Roty. Wymienia</p>	<p>po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów. Wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu. Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego. Uczeń wie, w jakim celu powołano Komisję Edukacji Narodowej. Wie, co to były Szkoła Rycerska i obiady czwartkowe. Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski. Opowiada o bitwie pod Raławicami. Wie, co to była <i>Konstytucja 3 maja</i> i rozumie jej znaczenie. Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie. Wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe. Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego. Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką. Uczeń wie, co to jest <i>Rota</i> Marii Konopnickiej. Wie, co to były rugi pruskie. Wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla</p>	<p>drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. Wie kim byli Ignacy Krasicki i Grzegorz Piramowicz. Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony. Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego. Znajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów. Ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców. Zna treść Roty. Ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>Wiedniem. Uczeń opowiada o dziełach Ignacego Krasickiego lub Marcella Bacciarellego. Uczeń wymienia przyczyny rozbiorów Polski. Uczeń zna i rozumie treść <i>Roty</i>. Zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX w.</p>
--	--	---	--	--	--

		osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.			
DZ. V. TRUDNE DZIEJE OSTATNICH STU LAT					
Józef Piłsudski i jego żołnierze Bitwa Warszawska Miasto z morza Szare Szeregi Poznaj to, co nieznane. Powstańcza barykada Żołnierze niezłomni Bohaterowie Solidarności Papież Polak	<p>Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Piłsudski. Zna datę Bitwy Warszawskiej. Wskazuje na mapie Gdynię i COP.</p> <p>Wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu.</p> <p>Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej. Zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego Zna datę zakończenia II wojny światowej.</p> <p>Wie kim byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka..”.</p> <p>Zna datę roczną powstania Solidarności.</p> <p>Wie, kto to jest Lech Wałęsa i Jan Paweł II (Karol Wojtyła).</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową.</p> <p>Wie kim był Roman Dmowski i Eugeniusz Kwiatkowski</p> <p>Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej. Rozumie pojęcia: Armia Czerwona, bolszewicy.</p> <p>Opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej.</p> <p>Opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni. Wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż. Wie kim byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”.</p> <p>Opowiada o akcji pod Arsenalem. Zna skutki powstania warszawskiego.</p> <p>Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci).</p> <p>Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.</p> <p>Wskazuje cechy komunizmu. Zna datę wprowadzenia stanu wojennego.</p> <p>Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko. Wie, kto to był Stefan Wyszyński.</p>	<p>Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej.</p> <p>Wie, kto to był Józef Haller.</p> <p>Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.</p> <p>Wymienia przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją.</p> <p>Wskazuje na mapie ziemie, o które Polacy walczyli w okresie kształtowania się granic odrodzonego państwa polskiego.</p> <p>Wie kim był Władysław Grabski.</p> <p>Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski. Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne.</p> <p>Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami. Wie, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali najmłodszy powstańcy (harcerze, łącznicy i sanitariuszki). Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”.</p> <p>Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja. Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego.</p>	<p>Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego. Rozumie określenie „Cud nad Wisłą”. Wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości. Znajduje w swojej okolicy miejsca związane z prześladowaniami ludności polskiej podczas II wojny światowej i zna lokalnych bohaterów. Wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego. Uczeń rozumie znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy. Rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce</p>	<p>Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej. Wyjaśnia znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy. Ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej. Wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży. Ocenia powstanie warszawskie. Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce. Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.</p> <p>Uczeń znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.</p>

		Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża. Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka	Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce. Zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych. Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II. Wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.		
--	--	---	--	--	--